

Технічний форпост інновацій

20 квітня Вінницькому національному технічному університету (ВНТУ)

виповнилося півстоліття від дня заснування

На свято рідного університету приїхало багато випускників ВНТУ з цілої України та з дальших країв. Вітали ювілярів представники університетів – вітчизняних і зарубіжних, з якими співпрацює ВНТУ. Енергетики Подільського краю презентували електротехнічного обладнання на чверть мільйона гривень, а компанія «Арісент-Україна» на вдячність за високоякісну підготовку кадрів подарувала університетові комп'ютерний клас.

У вітальному слові ректор університету, академік Борис Мокін розповів про півстолітню історію навчального закладу, зупинився на особистому внеску в розбудову ВНЗ своїх попередників-ректорів – професорів Романа Кігеля та Івана Кузьміна. Сказав і про те, до чого можна застосувати визначення «вперше»:

– Наш університет – єдиний в Україні, що організував навчальний процес за північноамериканською університетською системою, яка гнучкіша порівняно з класичною європейською. Уперше серед університетів країни у нас було створено центр культурології і виховання студентів. З минулого року ми стали ще й єдиним університетом в Україні, що має льодовий палац, де студенти безкоштовно займаються ковзанярським спортом.

Вінницькому національному технічному університету справді є чим пишатися, адже в рейтингу «ТОП-200 Україна» за проектом ЮНЕСКО він посідає серед сотень навчальних закладів 19-те місце. Б. Мокін зауважив, що за критерієм «Оцінка якості науково-педагогічного персоналу» ВНТУ нині має високий сьомий результат. На міжнародній виставці «Сучасні навчальні заклади – 2010» університет удостоївся Гран-прі рейтингового конкурсу та звання «Лідер вищої освіти України».

За результатами, досягнутими студентами на світових змаганнях АСМ з програмування, ВНТУ входить до 100 найкращих університетів світу.

Свою історію університет веде від 1960 року, коли у Вінниці був утворений загальнотехнічний факультет Київського технологічного інституту харчової промисловості. Через рік цей факультет став складовою частиною Київського політехнічного інституту (КПІ). У 1964 році на базі факультету створено Вінницький філіал КПІ, а в 1974-му на його базі – Вінницький політехнічний інститут (ВПІ). Через два десятиліття Вінницький політехнічний інститут реорганізовано у Вінницький державний технічний університет. Останньому 2003 року надано статусу національного.

Сьогодні ВНТУ – центр науки, освіти та культури. Університет готує фахівців майже для 70 країн Європи, Азії, Африки та Південної Америки.

Керує університетом демократично обраний колективом на посаду ректора у 1989 році Борис Іванович Мокін. Він – заслужений діяч науки і техніки України (1995 р.), доктор технічних наук (1985 р.), професор (1987 р.), академік (1992 р., з 2002 р. – член президії) Національної академії педагогічних наук України та

декількох вітчизняних і міжнародних громадських академій.

Працюючи в цьому вищому навчальному закладі з 1971 року, Б. Мокін пройшов шлях від асистента до ректора. Лише в період з 1987-го по 1989-й він залишив Вінницю для роботи директором Навчально-методичного кабінету Мінвузу УРСР, куди був делегований з посади проректора ВПІ. Але й тоді не втрачав зв'язків з інститутом, виконуючи наукову тематику.

У 1990 році Б. Мокін обирався до Верховної Ради УРСР, яка з 1991-го стала Верховною Радою України і скликання. Виконував обов'язки голови підкомісії з вищої освіти парламентської Комісії з питань народної освіти і науки. Роботу народним депутатом України суміщав із виконанням обов'язків ректора ВПІ.

Автор близько 400 наукових робіт, із яких 11 монографій, та понад 50 винаходів. Підготував 5 докторів і понад 20 кандидатів наук, з 1990 року й понині керує спеціалізованою вченою радою із захисту докторських дисертацій.

Ректор Б. Мокін – автор 11 документально-публіцистичних книжок, а також численних публіцистичних статей із найактуальніших проблем освіти, науки, громадсько-політичного життя: має персональний сайт. Член Національної спілки журналістів України, а 2005-го відзначений Почесною Грамотою цієї організації.

Борис Іванович очолює наукову школу «Розробка математичних моделей процесів, що протікають в енергетичних та екологічних системах, інформаційно-вимірювальних систем та систем автоматичного й автоматизованого керування цими процесами». У науковій школі Б. Мокіна захищено 5 докторських та понад 30 кандидатських дисертацій, опубліковано більш як 1000 наукових праць, серед них понад 20 монографій, близько 20 навчальних посібників, отримано понад 200 авторських свідоцтв і патентів на винаходи, а також 10 золотих, срібних і бронзових медалей на міжнародних виставках винаходів, понад 30 свідоцтв про реєстрацію авторського права на комп'ютерні програми. За значний особистий внесок у винахідницьку діяльність Б. Мокін відзначений медаллю Генрі Коанда.

3 травня 2005 року ректор ВНТУ є членом Національного комітету України з автоматичного керування. Як дійсний член Академії педагогічних наук України керує дослідженнями в галузі педагогіки вищої школи та інформаційних технологій викладання інженерних дисциплін у вищих технічних навчальних закладах. Академіка Б. Мокіна визнано одним із найкращих освітян України, нагороджено медаллю «К. Д. Ушинський». 1999 року Борис Іванович удостоївся ордена «За заслуги» III ступеня.

Під керівництвом Б. Мокіна в університеті запроваджено п'ять нових технологій навчання: прийому до вузу; інтеграції навчання з виробництвом; організації навчального процесу за кредитно-модульною систе-

Народний депутат України Володимир Полохало (праворуч) та ректор Вінницького національного технічного університету Борис Мокін під час презентації видання «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів». Вінниця, 4 вересня 2009 року

мою; підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації; гуманізації та гуманітаризації технічної освіти.

Особливістю навчання у ВНТУ є те, що всі студенти стаціонару на першому курсі отримують у лабораторіях і майстернях університету робітничі професії за програмами профтехучилищ, які відповідають майбутній інженерній кваліфікації, а на кожному наступному курсі (до четвертого) протягом одного триместру працюють на підприємствах і в організаціях відповідно до отриманої робітничої професії.

Навчально-наукову діяльність в університеті здійснюють 47 кафедр. 43 із них очолюють доктори наук, професори. Мають наукові ступені та звання майже 70 відсотків викладачів, із котрих 10 відсотків – доктори наук, професори.

При університеті успішно функціонують п'ять спеціалізованих учених рад для захисту докторських і кандидатських дисертацій за 12 науковими спеціальностями.

За активністю винахідницької діяльності вже протягом тривалого часу ВНТУ є одним із найкращих серед вищих навчальних закладів держави. Щорічно винахідники вузу отримують близько 160 патентів України на винаходи та корисні моделі.

Дух новаторства, пошуку передається тут від викладачів до студентів, що сприяє поповненню лав винахідників молодими талановитими науковцями. Тому й не дивно, що університет уже понад 15 років – єдиний представник від України в Міжнародній федерації винахідницьких асоціацій (IFIA). Беручи активну участь у міжнародних виставках винаходів, які проводилися під егідою IFIA, винахідники університету неодноразово ставали переможцями й збагатили вузівську скарбничку нагород багатьма медалями.

ВНТУ випускає шість фахових наукових періодичних видань, зокрема філософський та електронний (з публікацією матеріалів одночасно українською, росій-

Ректор університету Борис Мокін вручає головний приз капітану футбольної команди Владиславу Калініну за перемогу в змаганнях за Кубок ректора ВНТУ

ською й англійською мовами) журнали. Часописи визнано як у наукових колах нашої держави, так і за її межами серйозними українськими науковими періодичними виданнями.

Усі 12 корпусів університету компактно розташовані в одному мікрорайоні; шість із них об'єднані в єдиний комплекс. ВНТУ має науково-технічну бібліотеку з фондом майже 1 млн. примірників, добре оснащені лабораторії, потужну комп'ютерну мережу з виходом в Інтернет, комп'ютерний кластер, сучасний стадіон, легкоатлетичний манеж, льодовий палац, 13 відкритих спортивних майданчиків, 7 гуртожитків, кожна кімната в яких телефонізована і має доступ до Інтернету, ідальню, спортивно-оздоровчу базу на березі Південного Бугу та в м. Саки на узбережжі Криму.

Кафедри оснащені сучасним лабораторним і комп'ютерним обладнанням, а Центр культурології і виховання студентів має більше художніх полотен, ніж спеціалізовані художні музеї багатьох міст України.

До структури університету входить Центр гендерних досліджень, створений за ініціативи та безпосереднього фінансування ООН.

Університет має сучасну поліграфічну базу, завдяки чому оперативно та якісно друкуються навчальні посібники й монографії. Щомісяця виходить у світ громадсько-політичний часопис «Імпульс», знаний і авторитетний не лише в університеті, а й у регіоні.

При ВНЗ працюють Локальна академія CISCO та IT академія Microsoft.

ВНТУ уклав двосторонні угоди про наукове й науково-технічне співробітництво з багатьма зарубіжними університетами: Данським технічним і Лундським технологічним (Швеція), Шаньдунським (КНР), Університетом м. Євле (Швеція), з технічними університетами міст Яси, Сучава, Бакеу (Румунія), Люблінським технічним (Польща), університетом м. Дананг (В'єтнам), Санкт-Петербурзьким державним технічним (Росія), Грузинським технічним (м. Тбілісі) та іншими.

Вінницький вуз належить до колективних членів Міжнародної асоціації університетів, Європейської асоціації університетів, Всесвітнього оптичного товариства (SPIE), Міжнародної академії наук вищої школи, Міжнародної асоціації комп'ютерної техніки (ACM), Всесвітнього товариства інженерів-енергоменеджерів, Європейського товариства «Ергономіка та людський чинник» тощо.

Широкі права у ВНТУ мають профспілкova організація й органи студентського самоврядування, діяльність яких слугує каталізатором демократичних процесів у колективі.

Володимир ГРАБКО,
перший проректор ВНТУ з наукової роботи,
міжнародних зв'язків та економічної політики.

